

Elu võimalikkusest maal

Tere, kallid kuulajad — žürii, õpilased ja õpetajad!

Ma tänan selle võimaluse eest juba kolmandat korda siin, teie ees, seista ja kõneleda. Igal aastal olen ma edastanud sõnumi, mis mulle korda on läinud ja teen seda ka nüüd. Ja kuigi ma pole veel ühtegi tunnustust saanud, olen sellele vaatamata ikka veel siin, omal vabal tahtel, sest ma arvan, et mul on, mida öelda.

Ma armastan Eestit, ja ma armastan oma kodu vaikeses maakohas ühe metsatuka ääres, Padise lähedal. Ja ma ei taha sellest kodust lahkuda. Isegi, kui pean vahepeal pikemaks ajaks eemal olema, tahan et see oleks koht, kuhu saan alati tagasi tulla. Ma tahaksin selles kodus elada kogu oma ülejaanud elu ja samuti tahaksin, et ka minu lapsed sellest suurest ilust osa saaksid.

Minu kodu tekitab minus tunde, kui kõik on justkui olemas ja paremaks minna ei saa, otsast otsani õnne täis tunne. See võib olla suvehommikul linnulaulu peale ärkamine, tuba sooja päikesevalgust täis. Või jalutuskäik mööda oma lemmikteerada oma meelismetsatukas. Või hoopis õhtune grill koos lähedastega ristikasuminas. Need hetked on minu jaoks Eesti ja veel rohkem – need on minu jaoks kodu. See on kõik suurem rikkus, kui rahaga saaks mõõta.

Samas öeldakse, et maal elamiseks peab ka materiaalselt rikas olema, ja sellelgi on tõepõhi all, see on tõesti muutunud luksuseks, mida paljud endale enam lubada ei saa. Kuigi minu pere on praeguses kodus maal õnnelik, peame ka meie juba otsima alternatiive linnas elamiseks. Siiski kujutan ma oma elu ette ainult maal, sest saan näiteks näha kargel talvehommikul härmatisse mähitud loodust ja juua auravat omaenese korjatud pärnaõieteed. Aga samas ei saa ma unustada, et tööle või kooli minek sõltub ainult auto olemasolust, sest lähimast bussipeatusest väljub nädalas täpselt kaks bussi, natuke tihedama graafikuga buss väljub aga kolme kilomeetri kauguselt, ka sinna tuleb autoga sõita. Lisaks igasugustele autoga kaasnevatele

kuludele on lisandunud nüüd ka automaks. See mõjub justkui karistusena maal elamise eest, sest enamasti jääb ju ka ühest autost väheks, et igapäevast logistikat korraldada.

Mina noore inimesena sooviks ka, et mu lapsed kasvaks selles maaelu idüllis, nagu seda kogesin mina. Pean aga arvestama, et koole ja lasteaedu suletakse, näiteks Metsküla kooli juhtum, kus inimesed pidid oma kodukoha kooli püsimise nimel vapralt võitlusse astuma. Ka külapoode on jäänud aina vähemaks. Esimene külapood minu kodukohas, kust laps saaks endale jäätist osta, asub vähemalt 10 kilomeetri kaugusel, rääkimata trennidest ja huviringidest, mis üldjuhul asuvad alles 30 kilomeetri kaugusel. Apteeki põhimõtteliselt ka ei ole. Teenused liiguvad aina kaugemale ja teenuste enda juurde tellimine, näiteks kasvõi mõni suurem prügivedu, on ääretult kallis – toimub justkui ääremaastumine, elust eemale jäämine. Nendel vähestel, kes on maale jäänud, ei jää ka sageli muud üle kui linna kolida. Kui suur maarahvas eestlased siis ikkagi on, kui vaid mürdosa suudab varsti maal elamisega toime tulla? Ainult heledast linnulaulust ja suvepäeva suminast ei ole võimalik ära elada.

Ma tean, et on keerulised ajad ja võib-olla näiteks maksude langetamine ei teeks olukorda paremaks, aga minu soov on lihtsalt see, et maaelu ei sureks välja, et elu ei koonduks täienisti linnadesse. Ja isegi kui ma 12. klassi õpilasena ei oska head lahendust välja pakkuda, tahan välja öelda oma mõtted. Ei tasu arvata, et kõik noored tahavad ilmtingimata linnas elada. Eesti suur väärtus on loodus ja koos sellega ka maaelu. Ja just seda elu tahavad elada paljud ning mitte ainult suvel, vaid igapäevaselt.

Mina armastan enda kodu – seda maja, seda õue, neid puid ja põõsaid, neid inimesi. Ma armastan ise talveks nurmenukke ja pärnaõisi korjata, õhtuudus jalutada ning jah, ikka veel ka heinarulli otsa ronida. Ma tahan, et ka mu lapsed näeksid seda kõige ilusamat kohta maailmas, meie kodu, meie maad, meie Eestit.

Aitäh Eestimaa! Aitäh, kallid kuulajad!
Head lähenevat vabariigi aastapäeva!

Lotta Kärssin, 12.H
LÜG 2025